

АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ А.Д. УЖИЦЕ
УПРАВНИ ОДБОР
Број: 57/22
Датум: 27. децембар 2022. године

На основу члана 33. став 2. Статута Агенције за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. Ужице, Управни одбор, на 15. седници, одржаној дана 27. децембра 2022. године, донео је

ОДЛУКУ

1. Доносе се Услови за обављање послова факторинга, у тексту који је саставни део ове одлуке.
2. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука Управног одбора Број: 149/21 од 29. марта 2021. године и Услови за обављање послова факторинга донети том одлуком.
3. Ова одлука ступа на снагу 1. јануара 2023. године.

ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА
УЖИЦЕ
Раде Петровић

УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ФАКТОРИНГА

На основу Закона о факторингу („Службени гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18, у даљем тексту: Закон), а у складу са овим условима Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. Ужице (у даљем тексту: Агенција), врши послове факторинга –купопродају/откуп потраживања, за потребе извозника.

Поједини изрази у овим условима имају следеће значење:

- 1) **Фактор** – правно лице које откупљује потраживање од Уступиоца – Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. Ужице, у даљем тексту Фактор;
- 2) **Увозни фактор** – ЕФ – фактор са седиштем у земљи дужника или некој другој земљи
- 3) **Други-сукцесивни фактор** – фактор са седиштем у Р Србији који може бити банка или друго привредно лице које има одобрење наделжног министарства за обављање послова факторинга
- 2) **Уступилац** – правно лице или предузетник који Фактору продаје / уступа своје потраживање од дужника, насталог по основу уговора о купопродаји робе или пружању услуга, а у складу са Уговором о факторингу;
- 3) **Дужник** – купац робе или услуга чије обавезе произлазе из комерцијалног односа са Уступиоцем из кога произистичу потраживања која су предмет уступања – продаје Уговора о факторингу;
- 4) **Лимит уступања** – означава максималан износ потраживања које Уступилац има према одређеном Дужнику, која може продати/уступити Фактору;
- 5) **Проценат финансирања** – означава максималан проценат од одређеног уступљеног потраживања који, као авансну исплату, Фактор може исплатити Уступиоцу;
- 6) **Лимит финансирања** – означава максималан износ суме авансних исплата које могу бити исплаћене Уступиоцу за уступљена потраживања према одређеном Дужнику;
- 7) **Потврђено потраживање** – потраживање за које је Фактор потврдио уступање, након пријема и потписа потврде о предаји документације и/или обавештења о уступању потраживања у складу са Законом и интерним правилима Агенције;
- 8) **Главница уступљеног потраживања** – означава износ за исплату наведен на уговору или фактури којим је потврђено потраживање исказано
- 9) **Обрачунски рачун** – ажурана евиденција свих откупљених потраживања – рачун који Фактор води за Уступиоца у својим књигама, на коме се књиже све обавезе и потраживања Уступиоца према Фактору у вези са уступљеним потраживањима;
- 10) **Осигурани износ** – означава максималан износ потраживања Уступиоца према поједином Дужнику за који је Фактор Уговором о факторингу преuzeо ризик наплате у случају неликвидности тог Дужника.

ВРСТЕ ФАКТОРИНГА:

1) Домаћи факторинг – представља продају/уступање потраживања између привредних субјеката на домаћем тржишту;

2) Међународни факторинг – представља продају/уступање потраживања настала у спољнотрговинском промету, у смислу закона којим се уређује спољнотрговинско пословање. Може бити извозни и увозни.

Међународни факторинг се обавља у једнофакторском или двофакторском систему.

3) Обрнути факторинг – факторинг посао по коме Фактор преузима обавезу плаћања дужника према његовим повериоцима, и има право наплате од дужника у року из уговора о продаји роба и услуга, ако Уговором о факторингу није другачије регулисано.

У смислу преузимања ризика наплате факторинг може бити:

1) Факторинг са регресом – Уступилац одговара Фактору за наплативост потраживања – на дан доспелости потраживања;

2) Факторинг без регреса – Фактор преузима ризик наплате потраживања на себе.

ОСНОВНИ УСЛОВИ:

Фактор може са Уступиоцем закључити Уговор о факторингу којим се ближе уређује уступање потраживања под условима да:

– Уступилац оствари извоз у вредности од минимум ЕУР 100.000,00 у претходној фискалној години односно пропорционални износ у текућој години до тренутка подношења захтева за факторинг;

– постоји - фактура као доказ о испорученој роби / извршеној услуги; закључени уговор о купопродаји робе или вршењу услуга са Дужницима, или поруџбенице;

– су позитивно оцењени бонитети Дужника и/или Уступиоца, изузев уколико се ради о решавању проблематичних пласмана у Агенцији; или је потраживање обезбеђено првокласним средством обезбеђења у складу са Правилима пословања Агенције или од стране увозног фактора.

У складу са основним актом Агенције предност приликом одобрења факторинг послова и повољнијих услова финансирања имају извозници који имају статус претежног извозника у смислу закона којим се уређује порез на додату вредност.

У случају обрнутог факторинга Фактор може закључити Уговор о факторингу са Дужником из основног комерцијалног посла којим се ближе уређује уступање дуговања под условима да:

- Дужник из основног комерцијалног посла оствари извоз у вредности од минимум ЕУР 100.000,00 у претходној фискалној години односно пропорционални износ у текућој години до тренутка подношења захтева за факторинг;
- Дужник из основног комерцијалног посла има позитивно оцењен бонитет и/или дата првокласна средстава обезбеђења у складу са Правилима пословања Агенције.

Максимална изложеност Агенције према једном лицу или групи повезаних лица по свим пословима из делокруга пословања Агенције не може бити већа од 25% укупног капитала Агенције.

Извршни одбор Агенције је надлежан за доношење одлука о изложености Агенције према једном лицу или групи повезаних лица до 5% укупног капитала Агенције.

За доношење одлука о изложености према једном лицу или групи повезаних лица од 5% до 25% укупног капитала Агенције надлежна је Скупштина Агенције. Образложени предлог за доношење одлуке Скупштини Агенције даје Управни одбор Агенције, уз образложену информацију Извршног одбора Агенције.

За доношење одлука о аранжманима Агенције на основу аката надлежних органа Републике Србије (Владе, надлежног министарства и сл.) надлежна је Скупштина Агенције.

Управни одбор Агенције одлучује о аранжманима уколико клијент не испуњава услове за одобрење аранжмана прописане актима Агенције, ако је посао у вези са којим се тражи аранжман или сам клијент од значаја за развој извозно оријентисане привреде Републике Србије, односно за стварање услова да клијент унапреди или отпочне извозну делатност, само уколико укупна изложеност према клијенту, односно групи повезаних лица којој клијент припада, не прелази 5% укупног капитала Агенције.

Скупштина Агенције одлучује о аранжманима уколико клијент не испуњава услове за одобрење аранжмана прописане актима Агенције, ако је посао у вези са којим се тражи аранжман или сам клијент од значаја за развој извозно оријентисане привреде Републике Србије, односно за стварање услова да клијент унапреди или отпочне извозну делатност, уколико укупна изложеност према клијенту, односно групи повезаних лица којој клијент припада, прелази 5% укупног капитала Агенције.

ПРЕДМЕТ ФАКТОРИНГА

Предмет факторинга према овим условима може бити постојеће недоспело или будуће, цело или делимично, краткорочно потраживање које Уступилац на основу испоручене робе или извршених услуга Дужнику, продаје/уступа Фактору,

са одложеним роком плаћања највише до годину дана, а у складу са Законом о факторингу.

Фактор може одбити преузимање потраживања из претходног става уколико постоји:

- оправдана сумња у постојање или могућност преношења таквог потраживања;
- недостатак или недостаци који спречавају, или би могли да спрече, или отежају наплату;
- сумња да су дужници по потраживањима која су предмет уступања неликвидни;
- сумња у вальаност датих јемстава и гаранција Уступиоца.

Фактор има право да потраживања која преузме од Уступиоца по Уговору о факторингу уступи другом фактору (сукцесивни фактор) односно откупи од другог фактора, у складу са Законом и подзаконским прописима, осим ако Уговором о факторингу није другачије регулисано.

УГОВОР О ФАКТОРИНГУ

Посао факторинга у складу са овим условима врши се на основу одлуке надлежног органа Фактора закључивањем Уговора о факторингу и свих припадајућих анекса. Уговор/анекс уговора о факторингу је закључен када га потпишу овлашћени представници Уступиоца и Фактора и исти мора бити уписаној или електронској форми.

Уговором о факторингу ближе се уређују права и обавезе Уступиоца и Фактора као уговорних страна, у складу са овим условима, док се припадајућим анексима утврђује све друге промене настале након потписа Уговора, а током пословног односа.

Уговором о факторингу регулише се временски период његовог трајања који ступа на снагу оног дана који је означен као датум закључења.

НАКНАДА ЗА УСТУПЉЕНО ПОТРАЖИВАЊЕ

Уступиоцу припада, за свако уступљено потраживање, накнада једнака главници уступљеног потраживања, умањена за износ трошкова које је Фактор имао у вези са уступљеним потраживањем.

АВАНСНА ИСПЛАТА

Уступилац може захтевати да му Фактор исплати износ једнак делу накнаде за поједино потврђено потраживање према одређеном Дужнику у износу до 95 % главнице потраживања – проценат финансирања, као авансну исплату.

Фактор може исплатити Уступиоцу износ и до 100% главнице потраживања, умањен за унапред обрачунат износ провизије и камате за број дана који ће протећи од исплате накнаде за такво потврђено потраживање до датума означеног на обавештењу о уступању потраживања или фактури, као валуте плаћања, као и у случају када Уступилац као средство обезбеђења по појединим уступањима достави валутиране менице Дужника које се односе на предметна потраживања, индосиране на Фактора или достави првокласно обезбеђење.

Фактор авансну исплату може извршити на захтев Уступиоца, и то:

- за откупљена потраживања настала у спољнотрговинском пословању, у динарској противредности на дан исплате, обрачунатог по средњем курсу Народне банке Србије;
- за откупљена потраживања настала у спољнотрговинском пословању, у валути ЕУР или другој валути у којој је исказано поједино потврђено потраживање.

Преостали износ потраживања, по пријему коначне уплате од појединачног Дужника, Фактор по захтеву Уступиоца такође може исплатити на начине предвиђене у претходна два става.

РИЗИК НАПЛАТЕ

Штету насталу због немогућности наплате потраживања уступљеног по Уговору о факторингу (ризик наплате) сноси:

- Фактор до висине осигуреног износа који је прецизиран Уговором о факторингу, осим уколико је штета настала крвицом, неиспуњењем обавеза Уступиоца по основу основног комерцијалног уговора, Уговора о факторингу или других уговорних обавеза;
- Уступилац у свим другим случајевима.

Независно од одредби претходног става, ризик наплате потраживања сноси Уступилац и одговоран је за насталу штету, без обзира да ли постоји крвица Уступиоца или не, у случају:

- повреде, нетачности или супротног поступања Уступиоца у односу на датајемства и гаранције;
- да Уступилац и Дужник пре закључења Уговора о факторингу и/или у време његовог важења, стекну појединачна или међусобна власничка и друга права тако да Дужник и Уступилац директно и/или индиректно остварују једнострану и/или узајамну, власничку и управљачку контролу, или су тако међусобно повезани

да ефекти пословања једног лица утичу на пословање другог; (економска зависност)

– да Уступилац има заједнички финансијски интерес са Дужником и уколико је немогућност наплате изазвана и остварена намерно или преваром, те није представљала неизвестан догађај, независан од воље Уступиоца и Дужника;

– да плаћање по уступљеном потраживању не буде извршено због политичких догађаја или ратног стања у земљи Дужника, општег мораторијума плаћања, немогућности конверзије валуте земље Дужника у конвертибилне валуте или забрану трансфера, увоза робе и услуга, једностраног раскида уговора, заплене, оштећења, забране располагања или уништења робе учињене од стране државе или њених институција, елементарних непогода, као и због других некомерцијалних ризика.

ЈЕМСТВА И ГАРАНЦИЈЕ УСТУПИОЦА

Уступилац је дужан да по сваком уступљеном потраживању Фактору гарантује и јемчи:

– да уступљено потраживање у целости постоји као вაљана, безусловна, неспорна и преносива обавеза Дужника у износу и са доспећем као што је наведено у уговору и или фактури, односно обавештењу о уступању потраживања (потврди о предаји документације);

– да Дужник и/или друго лице нема било каква права у вези са уступљеним потраживањима по Уговору о факторингу;

– да су сви документи које је доставио Фактору по основу потврде преноса таквог потраживања (обавештењу о уступању потраживања), аутентични и важећи, да су приликом њиховог потписивања, како Уступилац тако и Дужник, заступани од овлашћених лица, као и да су достављена акта донета од стране надлежних органа Уступиоца и Дужника;

– да уступљена потраживања у складу са Уговором о факторингу није и неће уступити или заложити ником другом изузев Фактору;

– да без претходне писане сагласности Фактора неће пристати на промену главнице, рока доспелости или других услова уступљеног потраживања;

– да ће Фактора без посебног захтева и без одлагања обавестити о свим околностима које су му познате а могу бити од значаја за Факторова права и обавезе из Уговора о факторингу, а нарочито о околностима из којих се може закључити да би могло доћи до појаве неликвидности или презадужености Дужника;

– да ће у периоду важења Уговора о факторингу благовремено обавештавати Фактора, уз достављање одговарајуће документације, о свим променама везаним за пословање Уступиоца и Дужника (о намери за спровођење статусних, власничких и капиталних промена, о променама седишта, о изменама лица која су овлашћена за заступање, о промени назива и сл.);

– да се против Уступиоца и Дужника не води судски или било који други поступак, као и да не постоје одлуке судова или других органа у земљи и

иностранству по основу којих би могло да дође до примене мера које би негативно утицале на њихово пословање и наплату уступљених потраживања;

– да је прибавио све сагласности и одобрења неопходна за закључење и реализацију посла по коме се потраживање уступа;

– да ће овлашћеном представнику Фактора омогућити преглед пословних књига Уступиоца у вези са пословним односом између Уступиоца и Дужника.

КАМАТНА СТОПА

Врста пласмана	Каматна стопа у %
Домаћи факторинг	од 6 до 12 годишње (РСД)
Међународни факторинг	од 4 до 12 годишње (ЕУР)
Међународни факторинг – двофакторски	од 4 до 12 годишње (ЕУР)

Код послова међународног факторинга, као и код послова домаћег факторинга код којих је предвиђена примена валутне клаузуле, на износ дневног стања обавеза Уступиоца према Фактору, до висине утврђеног лимита финансирања, обрачунава се, на крају сваког месеца, редовна камата по каматној стопи у распону од 4% до 12% на годишњем нивоу, обрачунато пропорционалном методом, на бази стварног броја дана и године од 360 дана.

Код послова домаћег факторинга код којих није предвиђена примена валутне клаузуле, на износ дневног стања обавеза Уступиоца према Фактору, до висине утврђеног лимита финансирања, обрачунава се, на крају сваког месеца, редовна камата по каматној стопи у распону од 6% до 12% на годишњем нивоу, обрачунато пропорционалном методом, на бази стварног броја дана и године од 360 дана.

Уколико је Уговором о факторингу предвиђена примена валутне клаузуле, књижења на обрачунском рачуну вршиће се у валути ЕУР, применом средњег курса НБС за ЕУР који важи на дан када се такво књижење врши, а сва плаћања по основу исказаног стања на обрачунском рачуну вршиће се у динарској противвредности ЕУР по средњем курсу НБС који важи на дан плаћања.

Уколико Уговором о факторингу није предвиђена примена валутне клаузуле, књижења на обрачунском рачуну, као и сва плаћања по основу исказаног стања на обрачунском рачуну вршиће се у динарима.

Одлуку о висини каматне стопе из претходног става доноси Извршни одбор Агенције на образложени предлог стручне службе, у зависности од врсте факторинга, вредности уступљеног потраживања, статуса претежног извозника и статуса нето извозника, ризика земље Дужника, оцене бонитета Дужника и/или

Уступиоца, као и од тога да ли је извозник уговорио са Агенцијом кредитни аранжман и/или осигурање потрживања.

ПРОВИЗИЈА

Врста пласмана	Провизија Фактора у %
Домаћи факторинг	од 0,15 до 0,7 (РСД)
Међународни факторинг	од 0,15 до 0,7 (ЕУР)
Међународни факторинг – двофакторски	од 0,15 до 0,7 (ЕУР) (провизија не укључује провизију инофактора; коначна цена ће бити исказана као јединствен износ)

Уступилац је дужан да плати Фактору провизију за уступање потраживања од одређеног Дужника, по стопи у распону од 0,15% до 0,7% вредности уступљеног потраживања у пословима међународног факторинга, односно по стопи у распону од 0,15% до 0,7% вредности уступљеног потраживања у пословима домаћег факторинга.

Одлуку о висини провизије из претходног става доноси Извршни одбор Агенције на образложени предлог стручне службе, у зависности од укупног износа очекиваног/уступљеног потраживања која Уступилац уступа Фактору, валуте плаћања (збир рока плаћања на фактури према одређеном Дужнику и толерисаног рока кашњења), броју и вредности фактура.

Стопа провизије се примењује на укупан износ назначен на уговору/фактури којом је исказано потраживање, односно на износ које Уступилац продаје/уступа Фактору.

ТРОШКОВИ ОБРАДЕ

Уколико је Уговором о факторингу предвиђено, Уступилац је дужан да Фактору плати једнократну накнаду или трошкове обраде по сваком уступљеном потраживању и/или фактури у висини утврђеној Уговором о факторингу.

НАКНАДА ЗА ПРИБАВЉАЊЕ БОНИТЕТА

Уступиоцу се наплаћује накнада на име прибављања бонитета према ценовнику бонитетске куће од које је исти прибављен. У случају прибављања више

од једног бонитета за истог Дужника све трошкове сноси Уступилац. Наведене трошкове може платити и било које друго лице за Уступиоца.

ПРОМЕНА ОКОЛНОСТИ И УСЛОВА УСТУПЉЕНОГ ПОТРАЖИВАЊА

У случају да после закључења Уговора о факторингу дође до промена околности, или ако Фактор сазна за околности које би, да су му биле познате у време закључења Уговора о факторингу, утицале на доношење одлуке у вези са његовим закључивањем, Фактор може, на основу нових информација, података и докумената који указују на предметну промену, у сваком тренутку на основу одлуке свог надлежног органа, смањити или повећати:

- каматну стопу;
- провизију;
- паушалну накнаду;
- лимит уступања;
- проценат и лимит финансирања;
- осигурани износ;
- или:
- изменити начин обрачуна камате;
- искључити појединог дужника из Уговора о факторингу;
- раскинути уговор.

У Београду, 27. децембра 2022. године

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Раде Петровић